

HE 137/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ecuadorin kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Ecuadorin kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta.

Ecuador irtisanoi 15 päivänä joulukuuta 2010 päivätyllä nootillaan Suomen tasavallan hallituksen ja Ecuadorin tasavallan hallituksen välillä sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta tehdyn, 16 päivänä joulukuuta 2001 voimaantulleen sopimuksen. Irtisanominen tuli voimaan 16 päivänä joulukuuta 2011. Ennen irtisanomisen voimaantuloa tehtyjen sijoitusten osalta sopimuksen tiettyjen määräysten voimassaolo päättyi 16 päivänä joulukuuta 2021.

Koska Ecuador on irtisanonut sopimuksen ja sopimuksen mukainen sijoitusten suoja ei ole enää voimassa, sopimuksen voimaansaattamislaki on tarpeen kumota. Laki voimaansaattamislain kumoamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2025.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Esityksen vaikutukset	3
3 Voimaantulo	4
4 Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus	4
5 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	4
LAKIEHDOTUS	5
Laki Ecuadorin kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta	5

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Suomen tasavallan hallituksen ja Ecuadorin tasavallan hallituksen välinen sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta tehty sopimus (SopS 78 ja 79/2001, jäljempänä sopimus) allekirjoitettiin Helsingissä 18.4.2001. Eduskunta hyväksyi sopimuksen ja sen voimaansaattamislain 10.10.2001 (EV 108/2001 vp – HE 109/2001 vp). Tasavallan presidentti hyväksyi sopimuksen ja vahvisti sen voimaansaattamislain (991/2001) 16.11.2001. Sopimus tuli voimaan 16.12.2001.

Sopimuksen 14 artiklan 1 kohdan mukaan sopimus on voimassa kymmenen vuoden ajan. Ellei virallista irtisanomisilmoitusta anneta kaksitoista kuukautta ennen sen voimassaolon päättymistä, sopimuksen voimassaoloa jatketaan edelleen samoin ehdoin ilman nimenomaista mainintaa kymmenen vuoden ajaksi.

Ecuador irtisanoi sopimuksen 15.12.2010 päivätyllä nootillaan. Ecuadorin irtisanomisilmoituksen johdosta sopimuksen irtisanominen tuli voimaan 16.12.2011. Sopimuksen irtisanomisesta on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa ulkoministeriön ilmoitus 6.3.2023 (SopS 34/2023).

Suomi oli jo ennen irtisanomisilmoitusta vastaanottanut Ecuadorin ulkomaankauppaministeriön nootin, jossa se ilmoitti esittäneensä komissiolle investointisuojausopimusneuvottelujen avaamista Euroopan Unioon kanssa ja että tämä sopimus korvaisi EU-maiden kanssa tehdyt kahdensivuiset sijoitussuojausopimukset. EU:n ja Ecuadorin neuvotteluja sijoitussuojausopimuksesta ei ole käynnistetty.

Sopimuksen 14 artiklan 2 kohdan mukaisesti ennen sopimuksen irtisanomisen voimaantuloa tehtyjen sijoitusten osalta sopimuksen 1–13 artiklan määräykset ovat voimassa kymmenen vuoden ajan sopimuksen voimassaolon päättymispäivästä. Kyseisten määräysten voimassaolo päättyi 16.12.2021.

Koska sopimus on irtisanottu eikä sillä ole enää mitään merkitystä, sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitus kumota.

1.2 Valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu ulkoministeriössä.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa Hankeikkuna osoitteessa UM013:00/2023.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksessä ehdotetaan, että laki Ecuadorin kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (SopS 78/2001) kumottaisiin, koska Ecuador on irtisanonut sopimuksen ja sopimuksen mukainen sijoitusten suoja ei ole enää voimassa. Voimaansaattamislain kumoutuessa kumoutuu myös sen nojalla annettu voimaansaattamisasetus (1064/2001), eikä sitä sen vuoksi ole tarpeen erikseen kumota.

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan keväällä 2025.

Suomen ja Ecuadorin välisen sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta tehdyn sopimuksen voimassaolo päättyi 15 joulukuuta 2011. Ecuador irtisanoi sopimuksen 15 päivänä joulukuuta 2010 päivätyllä nootillaan. Ennen sopimuksen irtisanomista tehtyjen sijoitusten osalta sopimuksen tiettyjen määräysten voimassaolo päättyi 16 joulukuuta 2021.

4 Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 §:n mukaan, jos valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite, johon Suomi sitoutuu, sisältää määräyksen itsehallintolain mukaan maakunnan toimivaltaan kuuluvassa asiassa, maakuntapäivien on, jotta määräys tulisi siellä voimaan, hyväksyttävä säädös, jolla määräys saatetaan voimaan.

Suomen ja Ecuadorin välisessä sopimuksessa määrättiin sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta. Sopimuksen voimaansaattamissäädökselle ei ole haettu Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntää, koska sopimus ei ole sisältänyt Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Itsehallintolain perusteella maakuntapäivien hyväksyminen ei myöskään yleisesti ottaen ole tarpeen sopimuksen irtisanomiselle tai kumoamiselle. Näin ollen maakuntapäivien hyväksyminen ei ole tarpeen myöskään nyt käsillä olevan voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisessa.

5 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Perustuslain 94 §:n mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan hyväksymisen. Edellä todetusti eduskunta hyväksyi Suomen ja Ecuadorin välisen sopimuksen ja sen voimaansaattamislain 10.10.2001 sopimuksen sisältäessä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

Eduskunnan hyväksymän sopimuksen irtisanominen edellyttää lähtökohtaisesti perustuslain 94 §:n mukaisesti eduskunnan hyväksymistä. Tapauksissa, joissa sopimus irtisanotaan sopimusmääräysten mukaisesti toisen osapuolen aloitteesta, eduskunnan suostumusta ei kuitenkaan pyydetä sopimuksen irtisanomiselle, koska kyseessä on yksipuolinen toimi. Koska sopimuksen voimassaolo on jo päättynyt, ei eduskunnan mahdollisella suostumuksella sopimuksen lakkauttamiseen ole enää oikeudellista merkitystä (kts. StVM 50/2006 vp).

Irtisanotun sopimuksen voimaansaattamislain kumoamisesta on kuitenkin säädettävä lailla.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Ecuadorin kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan Ecuadorin kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen lain­säädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettu laki (991/2001).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 26.9.2024

Pääministeri

Petteri Orpo

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio